

ES SAIG

ALGAIDA - NÚM. 121 - GENER DE 1991 - PREU: 125 Ptas

SANT ANTONI ABAT
per tots los seus devots i benefactors

M. Mir-Cerdas, 11

Sant Antoni Abat, protector dels animals, era un dels sants que més devoció tenia a la nostra pagesia. Tots recordareu aquesta imatge, tan familiar, penjada a moltes païsses i assolls. En recordar-la, reivindicam també una festa que a Pina segueix essent ben viva.

EDITORIAL

EN CATALÀ? CLAR QUE SI

La direcció i la redacció d'ES SAIG sempre hem mantingut una actitud de diàleg, de tolerància i de receptivitat de qualsevol credo, ideologia, opinió o tractament del tema que fos; tothom ha pogut dir el que millor li ha semblat sense que la nostra censura li prohibís o retallàs cap parer. Només en una cosa hem estat inflexibles: qui volgués col.laborar havia de fer-ho en català. Hem respectat, això sí, el registre adoptat: culte, estàndard, dialectal...; totes les formes són per a nosaltres igual de vàlides; és més, aquesta varietat és una prova de la vitalitat de la nostra llengua. Pobra d'aquella que només té el registre culte o el registre popular! O d'aquella que estableix un divorci radical entre ambdós registres!

En cap moment ens hem penedit de la decisió adoptada inicialment. Per una part, els fets, l'acceptació que ens atorgau, demostren que no anàvem errats; per altra, la situació en què es troba la nostra llengua confirma la necessitat d'una postura combativa i intransigent sobre aquesta qüestió. Les campanyes de normalització, l'extensió de l'ús del català a les escoles, la cooficialitat -teòricament a tots els nivells- del català amb el castellà, la utilització, total o parcial, a qualche mitjà de comunicació, tot això sembla que hauria de significar un reforçament dins la nostra societat del català. Però la realitat és una altra; diguin el que diguin certes enquestes i certs "entesos", el fet és que l'ús normal i habitual de la nostra llengua disminueix, sobretot entre els joves; i és que una llengua necessita, per sobreviure, "esser necessària", que els integrants d'una societat siguin conscients que els resulta imprescindible per a la comunicació diària, per a la promoció social i laboral, per poder conviure amb cada un dels membres d'aquella comunitat. I tots sabem que estam ben lluny d'aquesta situació.

Per això ES SAIG fa deu anys que treballa, modestament, per aconseguir aquest ús "normal" de la nostra llengua. Molts dels qui ara llegiu habitualment la revista, teníeu problemes fa deu anys per fer-ho; i la culpa no era vostra. El que voldríem seria que aquests coneixements que heu adquirit vos fessin estimar-la més i lluitar per ella. Això suposa una actitud ferma davant aquests senyoretjos importats que ens arriben de fora i davant els renegats de raça autòctona que es passen -sistemàticament o a la més petita excusa- a una llengua forastera, introduïda per la força o "mañosamente" amb la intenció declarada de suplantar la que ens és pròpia.

Potser trobeu que ens guanya el pessimisme; els fets demostren que motius de pessimisme no falten. Ara bé, seguirem treballant i vos podem assegurar que ES SAIG serà en català, o no serà.

Bolletí de l'Obra Cultural Balear
d'Algaida.

Revista mensual. D.L.P.M.495/80

Domicili: Rei, 1. Algaida.

Imprimeix: Apóstol y Civilizador.

ES SAIG només es responsabilitza de
l'editorial.

Dirigeix: delfí Mulet

Administra: Directiva de l'Obra Cultural

Mecanografia: Mireia Mulet

Col.laboren: Pere Mulet, Alexandre Pizà,

Joan Trobat, Joan Mulet, Biel Sastre,

Guillem Andreu, Miquel Fiolet, Xesc

Oliver, Víctor Andreu, Víctor Mulet,

Miquel Serra, Biel Bibiloni, Catalina

Martorell, Antònia Maria Mulet.

CALAIX DE SASTRE

LA PASSADETA NADALENCA DEL GOVERN

Tots sabem que Hugo Sánchez fa molts de gols, que s'assembla a les moneies per la seva agilitat i que té la mala llet de les magranes agres. Ara també sabem, perquè ho ha dit en públic i sense vergonya, que té els baixos de tamany grandet i un poc rebels; és per això que se'ls toca tan sovint: per retornar-los al seu lloc.

Entesos. Però crec que aquesta és necessitat molt comuna. Tot sigui dit sense ànim de desencoratjar els qui presumeixen de paquet. És clar que la motivació és molt diferent. Els usuaris de les talles mitjanes i petites també hem de fer-hi una passadeta de tant en tant. No per por que es noti la presència del material, com en el cas del jugador mexicà; sinó per assegurar-nos que el material hi és. Caminam encongits per la vida, però no hem perdut les essències. No es noten, però hi són: podem respirar tranquils. Res tan confortador com la passadeta.

El gènere humà és molt intel·ligent; ha ideat una organització perfecta. Quan algú no pot satisfer individualment les seves necessitats, hi ha els governants per cobrir la falta. Aquests dies n'observam un exemple ben eloqüent: el cas dels soldats obligats a representar la tragicomèdia del Golf Pèrsic. Ells, els pobres soldats, sí que en poden parlar, i amb tota propietat, d'arruïment, de pèrdua del sentit de la quotidianitat, que ha estat substituïda per un absurd que sembla impossible de ser viscut en primera persona. Així ho conta un mariner català a l'article publicat per la revista "El Temps", on en forma de diari recull les reflexions i sentiments més immediats que li provoca el fet de passejar-se amb la corbeta "Cazadora" pel conflictiu Golf.

El Govern, sabut com ningú, coneix aquestes debilitats, així com també les propietats curatives de la passadeta. No deixen retornar els soldats a casa, a la tristor de la seva vida quotidiana. Res de decisions novadores que no sabem com acaben. S'ha d'anar a tir segur. L'experiència és un grau, diuen, i els americans, des de fa molt de temps, saben com aixecar-la, la moral, dels seus soldats. Res de solucions autòctones; els miracles vénen d'Amèrica. ¿Qui no s'ha emocionat en veure els "marines" entusiasmats, literalment excitats, allargant els braços cap a les cuixes d'una vedette un xic provocadora? Ja tenim el model a imitar.

Idò. Ja tenim el Narcís arribat al Golf a repartir benediccions nadalenes, acompanyat d'una cantant rossa, símbol del mamellam "nacional", que ajudarà els soldats a fer la passadeta. Perquè tinguin ben present que ni en les pitjors situacions, el govern els abandona al seu trist destí. Si no poden passar dies tan assenyalats amb les seves estimades, la culpa no és del govern. Que quedi clar. Per això ja els en procura una bona substituïda.

Quan jo crec que allò que retornaria l'alegria als soldats seria assistir a l'espectacle de ranxeres que Felipe, Guerra i la seva companyia de revistes ballen, pengim-penjam a la fresca, ben desvergonyits i sense por de constipats. Llàstima que els soldats, des de la llunyania del Golf, no el puguin veure, l'espectacle. És per pixar-se de riure.

M'HAN DIT QUE DIUEN

El mes passat parlàvem ja de robatoris i inseguretats, però a principis de desembre la cosa encara va anar a més, ja que no solament tornaren a entrar a un grapat de cases, sinó que atracaren un Banc de Sa Plaça com a les pel·lícules: amb pistoles i hostatges fermats... I tot això a Sa Plaça, a migdia, i amb tota tranquil·litat. Els comentaris duraren un grapat de dies i, com sempre, n'hi havia de tot color; ara bé, els qui s'hi trobaren no en tenien cap ni una de rialla.

El que s'ha notat darrerament, sobretot des de que tenim tres municipals, és un intent de posar un poc d'ordre a la circulació i aparcaments dels voltants de Plaça. Ho intenten, però no ho acaben d'aconseguir; això sí, a vegades ara l'autocar de línia pot voltar sa Plaça sense haver de tocar sa botzina. El que ens han dit és que ara els municipals ja han començat a escriure, i no és precisament als Reis.

Aquest mes els nostres padrins celebraren el desè aniversari de la fundació de la seva Associació amb un bon dinar. A vegades demostren un esperit més alegre i jovial que molts de joves, i així ho demostraren al dinar i després. Això sí, el metge troba que haurien d'anar un poc més alerta, perquè el dia del dinar no hi havia ningú a la consulta, però l'endemà... Ens digueren que al dinar trobaren a faltar "gent de per Ciutat", i comentaren si és que estaven empeguïts, ja que l'any passat prometeren que la Residència estaria acabada a hores d'ara, i ja sabeu tots com està. Ara que s'acosten eleccions, segurament en tornarem a sentir de promeses de tot tipus.

Per exemple, és com si tots els polítics, tant autonòmics com locals, s'haguessin posat d'acord per tornar a parlar d'aigües netes i brutes, i de clavegueram, i tot són promeses de que en dos anys no quedarà cap poble sense (diuen els autonòmics) i que Algaida dins el 91 tindrà al manco un sector totalment acabat (diuen els polítics algaidins). Si som vius i estam bons, en tornarem a parlar més de dues vegades.

Convé canviar de tema i parlar una mica dels caçadors, ara que s'acaba la temporada. Un comentari generalitzat entre els caçadors (i no ens referim als escopeters ni tiradors a tot el que es posi davant) és que enguany el problema dels qui tiren als torts al vol s'ha accentuat fins arribar a fer impossible l'esport de la caça: com que tiren ja per tot el terme, no poden caçar ni els conills, ni anar a trobar una cega o una perdiu, ni, sobretot, anar a caçar torts amb reclam ni a la colgada, ja que van tots desbaratats. Si la directiva de la Societat hi vol posar remei té feina senyada per l'any qui ve, que enguany ja no ho paga.

Casi tothom sap que quan té un trasto vell per tirar, especialment electrodomèstics inservibles, ha d'avisar a un telèfon que li donaran a s'Ajuntament, i normalment el darrer (o el primer) dilluns de mes, passen a recollir-lo. Aquest mes es veu que la cosa no va funcionar com calia, ja que, segons ens han dit, hi ha hagut trastos damunt les acerres més de dues setmanes. És un tema que l'Ajuntament hauria de difondre més, ja que aquesta recollida ha evitat que moltes cuines o geleres espenyades anassin a parar damunt una paret o vorera de foravila.

Parlant de recollida de trastos, hem de dir que aquestes festes de Nadal el nostre Ajuntament s'ha preocupat de posar cartells avisant de l'horari de recollida dels fems el dia de Nadal i Cap d'Any. Ja que el criticam tantes vegades, quan ho fa bé també ho hem de manifestar. Si després hi ha qualcú que no treu els fems quan toca, ja és un altre tema; sempre hi ha despistats o gent que se'n fot dels altres i no mira prim si els altres han d'ensumar la seva porqueria dos o tres dies.

Es d'un incert que no parlem de coses brutes o que fan olor (tant els fems com la política, a vegades, en fan, d'olor). I és molt millor parlar de dinars o sopars. Com el que feren els Cossiers, no sabem si era per preparar Sant Honorat, que ja és aquí, o per recordar la ballada dels "vells" per Sant Jaume. El fet és que el sopar, digueren, fou extraordinari, molt animat, i que ja preparen els assajos per Sant Honorat.

Un temps, fa 30 o 40 anys, gran part de la vida algaidina (i de tots els pobles) voltava entorn de l'església. Això ha canviat totalment, però hi ha festes en què la gent torna a acudir com abans: Sant Honorat, Pasqua, Sant Jaume, Nadal... Les maitines d'enguany ompliren l'església de gom en gom, i, segons comentaris, la participació fou important. Això sí, n'hi hagué que les trobaren una mica llargues. Però els comentaris eren favorables, sobretot en el sentit que la gent no va anar a veure un espectacle, sinó a viure i participar la celebració. Aquest rector nou ha estirat molta gent, entre ells, i això és important, molts de joves.

Ja n'hem sentit més de dos o tres que s'han fixat en una casa des Colomer on hi han fet obra; segons sembla des de fora, l'han reformada molt. I el que no sabem és si han acabat es doblers o què ha passat, però els ha vingut d'un palm no acabar la façana.

El mes passat ens descuidàrem de donar-vos les bones festes de Nadal. Però com que encara en queden, de festes (la dita és que "fins a Sant Sebastià, festes enllà"), aprofitarem ara per donar-vos els Molts d'Anys i desitjar-vos salut, feina i alegria pel 1991.

UN SORD

Sa glosa

BON NADAL
I FELIÇ ANY NOU

Com que us tenc a la memori',
amb mots de suaus murmuris
us envii els meus auguris
amb glosa gratulatori':

Pau, salut i benaurança
amb molta de sort feliç
i que aquest món, patalís,
recobri prest la templança.

De ma modesta collita
usen compartesc un brot
del meu cor que, sense grop,
us desitja llarga vida.

Ben de cor,
amb una abraçada de'n

Fere Gil
desembre 1990

NOTICIARI

ATRACAMENT AL BANC DE CREDIT BALEAR

Va ser notícia l'atracament a mà armada a la sucursal del Banc de Crèdit Balear, a Sa Plaça. Com que a la xerradeta un dels testimonis, n'Antònia Vidal, ens ho conta amb detall, aquí simplement recollim el fet, que, com és lògic, va ser tema de conversa durant molts de dies.

DINAR DE L'ASSOCIACIÓ DE LA 3ERA EDAT

El passat dimecres dia 12 de desembre tingué lloc el dinar que anualment convoca la junta directiva dels nostres padrins per a tots els seus 625 socis i simpatitzants. L'acte se celebrà al restaurant Oasis (antic Poliesportiu) i va haver-hi una extraordinària animació, ja que hi assistiren 450 persones dels nuclis d'Algaida, Pina i Randa.

Des d'aquí l'enhorabona als nostres padrins i que per molts d'anys puguin celebrar una festa tan simpàtica.

PUBLICACIONS REBUDES

En primer lloc hem de donar compte de les nombroses felicitacions que hem rebut d'organismes, entitats i particulars. Davant la impossibilitat d'enumerar-les una per una i contestar-les, ho feim globalment a totes elles: Molts d'anys i un Bon Any per a tots.

A més de les revistes amb les quals mantenim intercanvi habitual, donam compte de la visita de la "Revista de Ferreries", de "Es Camí de s'Algar" de l'escola d'adults de Lluçmajor i el num.0 de la revista "Artesania Balear", editada per la Conselleria de Comerç i Indústria del Govern Balear.

Hem rebut també el fascicle num 1 de "Gloses" den Pere Gil amb una crida a tots els qui vulguin afiliar-se a l'Associació d'Amics de la Glosa.

Finalment farem menció del num 34 de la revista Estudis Baleàrics que amb el títol "Nobles, 'hidalgos' i senyors a Mallorca" inclou una sèrie d'estudis molt interessants sobre aquest tema.

PLUVIOMETRE

Després de les abundants pluges caigudes els mesos d'octubre i novembre, el desembre s'ha mostrat més moderat. Fins a dia 27 havien caigut 23'1 litres, que han servit per conservar la saó que tenien les nostres terres. Pel que fa a pluges de moment no ens podem queixar.

XX TROBADA "ELS CORS DE MALLORCA CANTEN NADAL"

El diumenge 16 de desembre tengué lloc aquesta tradicional audició que anualment convoca la Federació de Corals de Mallorca. Aquests darrers anys, degut a la proliferació de corals i orfeons per quasi bé tots els pobles de la nostra illa, la trobada se celebra a tres llocs diferents. Enguany ha tocat el torn a Pollença, Algaida i el Saló d'Actes de San Francesc de Ciutat. La trobada d'Algaida comptà amb la participació dels següents col·lectius

de cantaires: Agrupació Coral de Mestres Cantaires, Coral de Son Servera, Coral de Porreres, Coral de Sant Andreu, Coral Brotet de Romaní, Coral Sant Julià, Coral Miquel Tortell de Muro i el nostre Orfeó Castellitx.

Tots interpretaren dues cançons que adelitaren el nombrós públic que omplia de gom en gom el temple parroquial i acabaren amb una actuació conjunta de l'Adeste Fideles, dirigida per l'algaidí Antoni Mulet.

NOTÍCIES DE L'AJUNTAMENT

L'Ajuntament, al passat plenari de dia 17 de desembre, va aprovar per unanimitat la primera fase del projecte de proveïment i canalització de les aigües bones i brutes. Aquesta primera fase consisteix en la construcció d'un depòsit regulador prop del pou de Son Micola, la canalització fins a Algaida i el clavegueram del carrer des Sol i des Colomer fins en Es Cantonero. Com que aquesta fase està inclosa dins el Pla d'Obres i Serveis del CIM de 1990, abans del 31 de desembre s'ha d'haver fet la contractació i per aquest motiu es farà per via directa.

L'esmentada fase està pressupostada en 40.841.843 pessetes, de les quals l'Ajuntament, o sigui el poble d'Algaida, n'ha d'aportar el 25%, que aproximadament són 10.211.000 ₧; d'elles, 5.600.000 és el que costa construir el depòsit i la canalització fins a Algaida. Els 4.600.000 ₧ restants, que corresponen al clavegueram del carrer des Sol i el tros des Colomer es pagaran de la següent manera: 25% aportació municipal directa, o sigui 1.150.000, i el 75% restant, que són 3.450.000, en contribucions especials dels veïnats afectats. El barem d'aplicació serà el valor catastral de la casa o solar. Per aquests dos motius darrers el PSM i el PSOE votaren en contra en el punt referent al finançament de l'obra.

Al mateix plenari s'aprovaren les festes locals per a l'any 1991: a Algaida i Randa seran el dia de Sant Honorat i el dia de Santa Aneta; a Pina les celebraran per Sant Antoni i Sant Cosme i Damià.

Així mateix s'aprovà que aquest Ajuntament s'adheria al Pla de Millorament de Façanes del CIM amb la subvenció de 1.000.000 ₧ per l'any 1991. A més es va prendre el compromís de concretar un termini de presentació de sol·licituds i establir uns criteris objectius per a la concessió.

PUIGSERVER JANER A BOLONIA, ITALIA

La revista Batik, dedicada al panorama de les Arts, ha seleccionat el nostre artista-pintor per participar a la gran Mostra Internacional d'Art 1991 que pròximament s'ha de celebrar a Bolònia, Itàlia. L'obra que hi presenta és un oli de 1'16 x 0'89 titulat "Fondo de Mar", que ha estat molt celebrat per la crítica.

PARROQUIA DE SANT PERE I SANT PAU

- Dia 13 de gener a les 12 del migdia hi haurà celebració del baptisme.
- Dia 16, festa de Sant Honorat. A les 11, Missa de Festa amb sermó del P. Antoni Mulet.
- A partir dels dilluns 21 de gener, els pares dels que han de combregar començaran un cicle de formació cristiana, elaborant ells mateixos un calendari de trobades.

NOTICIARI DE L'OBRA CULTURAL

ACTIVITATS DELS MES DE GENER:

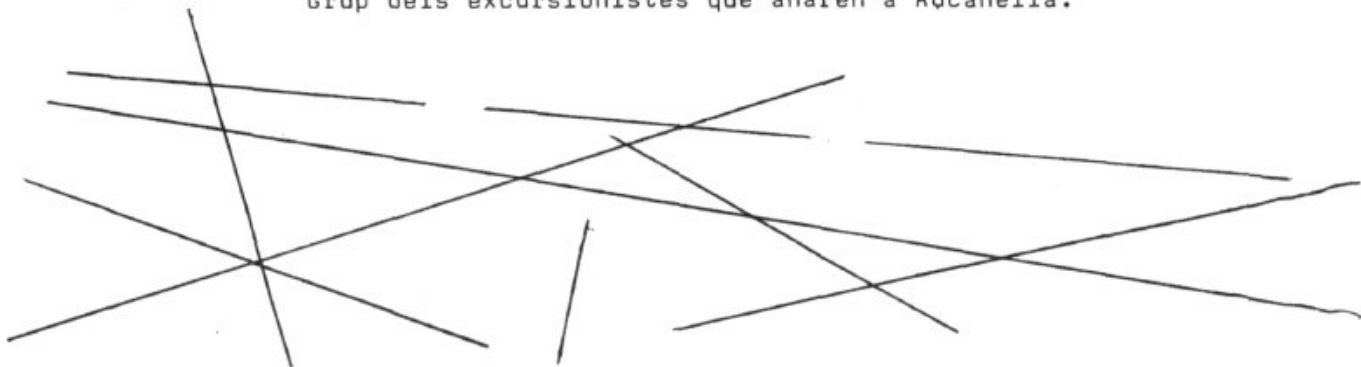
-Dia 12 de gener, dissabte, a les 21 hores, presentació del llibre Satan estima Berlín de Gabriel Janer Manila. L'acte es farà al local social.

-Dia 18, divendres, exposició: deu anys d'ES SAIG, coincidint amb les festes de Sant Honorat. Farem una petita festa i una xerrada de Pere Mulet sobre la història de premsa local.

-Excursió al Puig de Ses Vinyes. Diumenge dia 27. Sortida a les 8'30 h. de Sa Plaça. Apunteu-vos abans de divendres dia 25 a Catalina Martorell -665261- i a Jerònia Cañellas -665249-.

Grup dels excursionistes que anaren a Açcanella.

NOTES D'ART

ESCULTURES DE MIRÓ A SA LLOTJA.

Sa Llotja, no ho oblidem, és un magatzem, especial, això sí. Amb tot el seu poder arquitectònic imposa una atmosfera subratllada per la lluminositat que entra pels seus amples finestrals: era precis veure el negoci, la mercaderia, l'expressió de l'altre negociants,... els doblers.

Les escultures de Miró són una altra potència, en altra dimensió, però potència al cap i a la fi.

És una suma d'alt risc per a l'espectador: ALARMA 2.

Ja podeu segmentar l'espai interior de Sa Llotja, no hi ha res a fer, sempre guanya el mateix: SA LLOTJA. S'hauria de reconsiderar l'ús per a exposicions d'aquest espai tan important arquitectònicament. Vista la precarietat d'aparcaments a tot Palma, no seria del tot inoportú pensar en una utilització més funcional i d'acord amb l'esperit de l'edifici: lloc d'emmagatzament i canvi.

COL.LECCIÓ MORE, PALAU SOLLERIC.

Molts dels autors considerats importants componen aquesta col·lecció "per a tothom". Un altre espai que imposa la seva arquitectura. Aquesta dóna sensació de fred; ambient gèlid. Un altre condicionant de l'ús d'un lloc fora del seu ús.

JOAN MIRÓ. Gravats i litografies. Galeria MAIOR. Pollença.

Una altra vegada apareix Joan Miró; aquest pic a Pollença es mostren els seus gravats i litografies. Una font inesgotable de recursos.

ALTAIR, la seva col·lectiva de Nadal, Ciutat.

Grup d'artistes no freqüents a aquesta galeria. Es deu tractar d'un intercanvi amb una altra (?). Ampli mostrar de tendències. Gènere per a tots els gusts.

RAMON CANET. Pelaires, Ciutat.

Qualque vegada la repetició d'una obvietat (veritats de "perogrullo") es pot confondre amb seny.

JAUME FALCONER inaugura el dia 4 de gener a Algaida.

Al Molí d'En Xina. Obri el cicle "DEL DIT AL FET", amb la seva mostra RÈQUIEM. Un programa ambiciós i esperem que sigui ben entès i aplicat.

VATSARI

del 4 de gener al
2 de febrer
de 1991

inauguració dia 4 de gener a les 20 h,
de dilluns a dissabte, de 17 a 20 h

requiem

jaume falconer

mostra de papiers
enganyats i construccions
- amb epitafis -

NOTES SOBRE PALESTINA EN TEMPS DE JESÚS

Palestina era un país molt petit i dominat pel poder romà.

Ens trobam amb un país pobre, on la riquesa estava mal distribuïda. Hi havia tres classes socials: la classe alta estava composta per unes poques famílies. Pertanyia a la classe alta, entre d'altres, la família d'Herodes, enriquida gràcies als ingressos provinents dels tributs.

La classe mitjana estava formada entre d'altres per comerciants, artesans, pescadors... La família de Jesús pertanyia a la classe mitjana.

La immensa majoria de la gent formava la classe baixa: pastors, leprosos, prostitutes... Els prototipus de persones miserables eren els orfes i les vídues.

Molts de pobres tenien malalties mentals; a la misèria material s'ajuntava la misèria espiritual de creure que eren rebutjats per Déu.

La dona era molt discriminada, era considerada com "una eina que parla".

Els fariseus eren una gent molt le-

galista i recte. Tenien fe en la resurrecció i creien en l'existència dels àngels.

Els saduceus eren uns oportunistes. No creien en la resurrecció ni en l'existència dels àngels: Caifàs, el Summe Sacerdot, era saduceu.

Els escribes eren els entesos en la Sagrada Escripura; idolatraven la Llei.

Els essenis eren monjos vestits de blanc que vivien en el desert dedicats a la pregària i a moltes purificacions.

Els zelotes eren guerrillers que havien promès no riure ni somriure mentre hi hagués un romà a Palestina.

Jesús va viure uns trenta anys a Natzaret, un poblet de la regió de Galilea. Després començà a predicar i actuar. Jesús va constituir una onada de llibertat.

Vos aconsell un petit gran llibre que parla d'aquestes coses: "L'anomenat Jesús" d'Alain Pattain.

TONI RIUTORT

Una mostra de la recent exposició de ceràmica celebrada al Molí d'En Xina.

PINA

Corren els darrers dies de l'any 1990, ja ha passat un altre any i noltros seguim igual. Quantes promeses incumplides! Quantes de coses sense fer! Demà, demà, l'any qui ve i l'altre; i passen els dies, i passen els mesos, i passen els anys. Quantes il.lusions, quantes idees sense dur a terme! I així és la vida, i començam un altre any; n'hem de fer, de coses; pareix que hem de canviar el món i tornarem a acabar-lo i seguirem igual. Tal vegada qualche cosa sí que haurem fet, emperò n'hi ha tantes per fer! Deim que les farem, però ens pren la comoditat, l'aburgesament, la peresa, la rutina. Ens deixam endur i arrossegar per aquesta roda que és la societat actual, la societat del consum i del benestar, la societat del conformisme, la societat de la comoditat, la societat del no fer res per res, desinteressadament, la societat dels dobbers, la societat on cada cosa té un preu; pareix que no hi ha res que es faci gratuïtament.

Que hi anam d'equivocats! Que és de difícil canviar els hàbits, els costums, la nostra manera de pensar, de veure les coses. Quantes coses, idees, costums ens han venut la televisió i els interessos publicitaris de tota classe. Ens han fet creure que la societat actual és la millor. Tot lo d'abans és vell, està passat de moda, era equivocat. Tota la saviesa acumulada de les generacions del progrés és la millor, però no ens diuen que és la més buida, la més insolidària, on els dèbils no hi tenen cabuda, la més competitiva, la més inhumana, la més materialista, una societat on els valors morals i ètics a penes es tenen en compte, la que menys respecta la casa nostra, que en definitiva és la natura i l'entorn on vivim. Em voleu dir quina persona és que no respecta ca-seva? Doncs aquesta societat no respecta ca-nostre, el nostre habitatge, el món on vivim. És una visió ben curta aquesta de no respectar ca-nostre, despreciant l'ecologia.

Són unes dades en què les paraules pau, amor, felicitat, prosperitat, germanor, les sentim a dir contínuament, pels carrers i pels mitjans de comunicació. Les deim plens de bones intencions, emperò acaben les festes i ja ni ens en recordam.

Des d'aquí vos volem desitjar tot això i salut per l'any 1991. Voldríem que aquestes paraules i el que signifiquen les tenguéssim presents durant tot l'any.

En Felip Oliver va guanyar el primer premi de la Fira de sa perdiu de Montuiri i també el de millor conjunt. A més d'un bon reclam, podem dir que en Felip ha guanyat el premi a la constància i a la feina feta dia a dia, cuidant i sel.leccionant el millor de la raça de les seves perdus. La nostra felicitació al seu esforç per les hores dedicades i perdudes darrera les perdus per recollir un dia les felicitacions que ha rebut pels premis. Que això sigui un estímul per continuar amb il.lusió la cria i sel.lecció de perdus.

Podem dir que ha nascut un grup excursionista. En Miquel Oliver i en Guillem Andreu han estat el que podríem anomenar la llavor d'aquest grup. Ells dos tot sols i a vegades amb altres han fet una sèrie d'excursions per la serra de Tramuntana, han fet el torrent de Mortitx, les basses de Mortitx i el Castell del Rei de Pollença. Ànim, i esperem que s'hi apunti més gent i que aquest esport tan bell de l'excursionisme arrelí dins Pina.

Es va celebrar el dinar de la tercera edat a Algaida; es pot dir que de Pina hi anaren casi tots els socis i s'ho passaren molt bé.

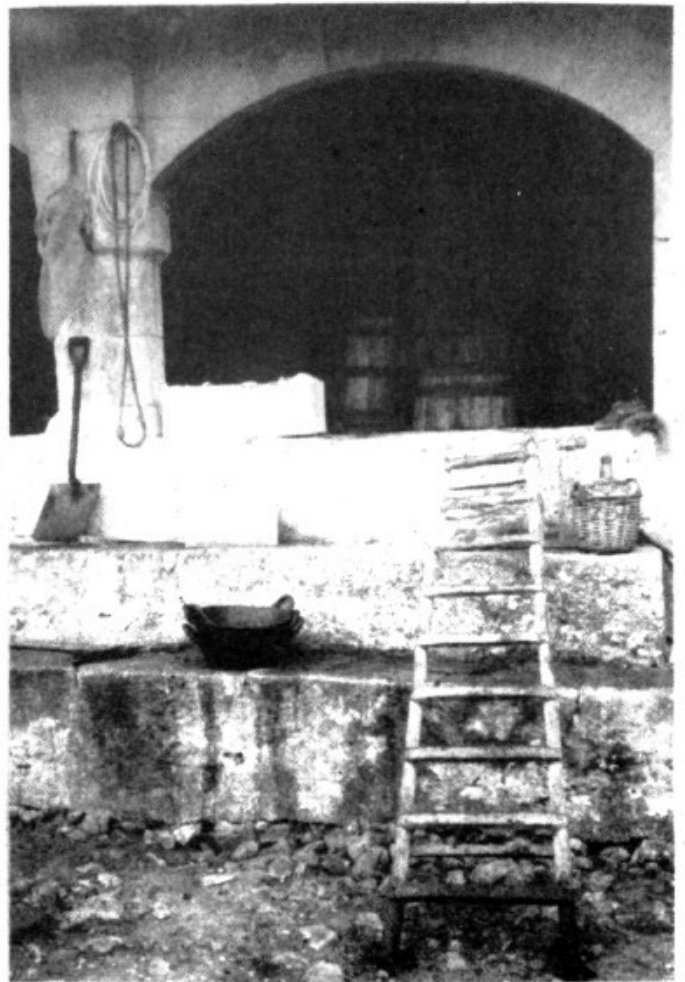
El torrent segueix rajant i du un bon cabdal; ja fa més de dos mesos que du aigua i de moment no minva. Això és bona senyal pel camp i pel consum de les aigües subterrànies.

S'ha asfaltat el camí de Son Bou. És una bona millora perquè més que un camí era un carrer molt transitat pels pineros i estava molt malament, tot ple de clots.

Ara que som a l'hivern i és bon temps per sembrar arbres, convendria que en els terrenys públics del camp de futbol se n'hi sembrassin un parell, ja que no n'hi ha cap. L'Ajuntament hauria de donar exemple amb la repoblació forestal fent que els terrenys municipals estassin ben plens d'arbres i ben cuidats. Ja que hi ha pocs espais verds municipals, al manco els que hi ha que fossin tals espais verds.

També seria molt convenient que es posassin contenidors per a la recollida del vidre i d'altres fems altament contaminants com poden esser els medicaments que es tiren i les piles embrades.

XESC OLIVER

Del passat temps de verema recollirem una sèrie d'imatges. Aquí en teniu dues ben representatives.

EL RACÓ DELS LLIBRES

JOAN MARAGALL

MAURICI SERRAHIMA

Un gènere literari que gaudeix de notable acceptació és el de la biografia; i aquesta biografia de Joan Maragall ens servirà per presentar-vos una nova col·lecció dedicada a aquest gènere, una col·lecció iniciada fa poc, però que du un bon ritme de publicació: un parell de títols mensuals.

Es tracta de la "Col·lecció Pere Vergés de Biografies", iniciativa d'Edicions 62 i Caixa de Catalunya. A hores d'ara han sortit sis números dedicats a Thomas Mann, Luis Buñuel, Martin Luther King, Joan Maragall, Albert Einstein i Paul Cézanne; globalment, podem dir que la presentació d'aquests llibres és impecable i que són unes biografies molt treballades, documentades, profundes i serioses; altra cosa és que se'ns presenti el personatge de forma més o menys suggestiva i "mengívola".

En el llibre que avui comentam, ens trobam amb un gran lector i coneixedor de l'obra de Maragall. Maurici Serrahima ens ofereix el fruit de les seves lectures i investigacions sobre Joan Maragall i el resultat

és una biografia apassionada d'aquest poeta tan citat, tan controvertit i, sovint, tan desconegut; o al menys mal conegut, amb un coneixement fragmentari de la seva obra.

Efectivament, els interrogants contradictoris sobre Maragall són d'una gran confusió: "¿Era un furibund nietzchià o solament un "carca" amb tafaneria erudita? ¿L'últim portaveu eficaç i presentable de la burgesia "lliuguera" o un anarquista en potència? ¿Un poeta, com es diu, "excels" o un empobridor de la llengua poc primmirat amb la sintaxi? ¿Un pensador original o una caixa de resonàncies de segona mà? O allò que deia Josep Pla: un burgès. (...) ¿No el citaven quan calia Girón, o el mateix Franco, alhora que els catalanistes catacúmbics de postguerra, encara que els dos primers es mengessin sempre, com és lògic, la segona ela?"

Una visió equilibrada d'aquest poeta -i també prosista, periodista i traductor- la trobareu en aquest llibre que avui vos recomanem.

VÍCTOR MULET

ELS LECTORS ESCRIUEN

CARTA ALS TRES REIS D'ORIENT

Estimats Reis:

Encara esper que me dugueu tot lo que vaig demanar l'any 87, 88, 89... Quan m'ho dureu?

Un al.lot de cada vegada molt més gran

NOTÍCIES D'ARXIU

ALGUNES CURIOSITATS QUE FRANCESC MULET, LLICENCIAT DE MEDICINA, VAIG COMENÇAR A ANOTAR DIA 1 DE MARÇ DE L'ANY 1788. (I)

En aquesta secció de "Notícies d'Arxiu" començam a publicar un document, minuciós i detallat, de l'Arxiu de Can Mulet: es tracta, tal com diu el títol, d'unes "curiositats" que es refereixen a temes molt diversos, la relació dels quals no vos donam ara; seria una mica llarga i ens estimam més que els aneu descobrint a poc a poc.

Ens limitarem a la transcripció del document, modernitzant-ne l'ortografia. Comprovareu que està escrit en un mallorquí bastant pur, d'un to molt familiar, amb predomini de la coordinació i amb pocs castellanismes. Es veu que són anotacions per a ús personal, amb freqüents incisos i sense pretensions de cap classe.

Confiam que el text vos resulti interessant i que pugueu posar en pràctica qualche recepta o consell que aquest Francesc Mulet, metge, ens donarà en el transcurs d'uns quants mesos, ja que el document és bastant llarg.

VIDRES DE PAPER

Si voleu fer alguns papers per posar a alguna finestra en lloc de vidres per gordar-se més des fred i no haver de gastar casi res etc. perquè sian clars o facin claror com es vidres bulliran un poc d'oli o saïm blanc, que és lo mateix, i en veure que començarà a bullir posaran s'olleta damunt dos o tres caliuets i calent calent fregaran es paper tot per la part qui haurà d'estar defora amb un pedasset blanc prim i veuran que serà una cosa molt clara i també no tindrà perill que s'aigo si acàs los banya los espeny tant perquè tant es saïm com s'oli escupen s'aigo però no són tan hermosos i s'embruten més i duren menos que aquells que no són untats.

FIGUES DE MORO

Si voleu conservar figues de moro qui encara devers Nadal o es darrers dies seran com si fossin cullides del dia, en esser es temps que les cullen, culliran aquelles fulles que tendran més figues madures o encara que sien un poc verdetes, això serà segons el gust i cuidado, i, cullides, les penjaran damunt una sala o allà on millor los apareixerà, però cuidaran molt de no copetjar-les, i veuran una cosa que molts no pensen ni creuen.

MAGRANES

També si voleu conservar magranes fresques, en esser es temps que les cullen, les culliran i llavors faran un clot de devers dos palms i mig poc més o menos allà on voldran i hi posaran ses magranes i pallús damunt o borres i si voleu posar davall, p'es mig i p'es costats n'hi posaran, i llavors ho tornaran tapar amb sa mateixa terra i si volen per les festes de Nadal poran menjar magranes fresques, i pens que si són agres deuran tornar millors.

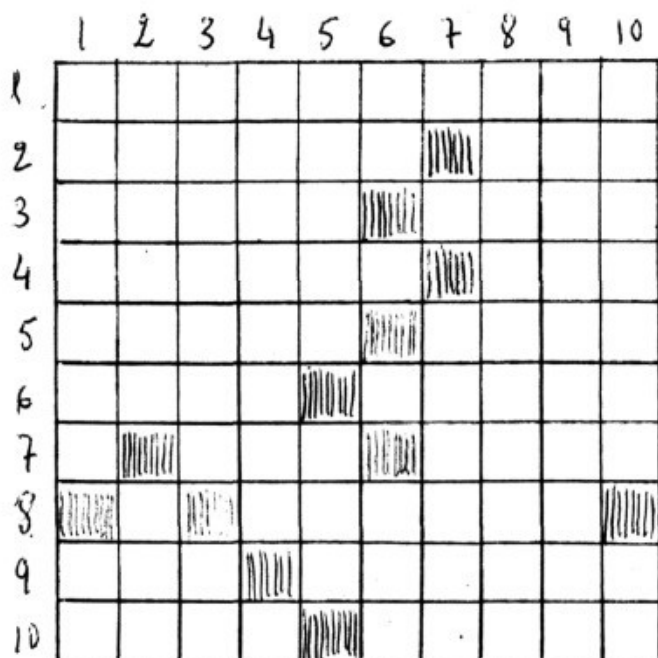
CEBES

Si tenen cebes qui treuen trompa, i voleu curar es mal de que sa trompa no cresca i sa ceba sí, no faran més que escapçar sa capulleta que és allò qui fa sa llavor i no foradar sa trompa, perquè si la foradau llavors hi entra s'aigo i sa ceba se podreix; i veuran que casi se faran tan bones com si no tenguessin trompa.

Per la transcripció

PERE MULET

PASSATEMPS

Horitzontals: 1. Nom familiar del Grup Escolar P. Pou. 2. Aliatge de níquel amb silici, alumini i manganès. Vibració, radiació. 3. Malmetre, destruir. Superior d'un monestir. 4. Pasta cuita de farina farcida de carn, peix o verdura (al revés). Senyor, patró (al revés). 5. Afèresi de aniràs. Es diu del fonema vocàlic mancat d'intensitat acústica. 6. Candela, espelma (al revés). Vori, marfil. 7. Cent. Forma arcaica de sigui. Extremitat inferior de l'home (al revés). 8. Punt cardinal. Resolc, finalitzo (al revés). 9. Desitja, pretén. Mata. 10. Sense llevat. Conjunt d'ossos (al revés).

Verticals: 1. Diabòlic, infernal. Es dirigeix. 2. Evitar, esquivar. Estel entorn del qual gira la Terra. 3. Mortalles, llençols. Cinquanta-u. 4. Efluvi, exhalació. Punt cardinal. 5. Estaràs, existiràs. Posseïdor, propietari. 6. Clor. Fòsfor. Un. Xifres romanes. 7. Punt cardinal. Primera vocal. Calçat rústic de cuir lligat al turmell. 8. Secció d'un lòbul (plural). 9. Propens a enamorar-se. 10. Malèfic, nociu. Interjecció per a fer fugir animals volàtils.

Les solucions als mots encreuats les trobareu a la pàgina 27.

S O C A L F M M S E C
 E N I S E E I M B N L
 A S R I R A G E E L T
 E M P G P S R L Q U E
 H A A R V O A L T A T
 D M E L I D T A A V I
 T D A M R M I A L S E
 I N S A E L A E C S F
 L E C R I D E T U S Q
 U S U E A L E I X U T
 E C O C I T I U Q A R
 N R H A D E I X A T T

Sopa de lletres

Es tracta de localitzar deu sinònims de "prim". Amb les lletres que vos sobrin podreu llegir uns coneguts versos de Joan Alcover.

Solució a la passada 'sopa de lletres: Recordareu que havíeu de localitzar el nom de deu personatges del Tirant lo Blanc. Les lletres que sobren són el començament del capítol segon: "En la fèrtil, rica e delitosa illa d'Anglaterra habitava un cavaller..."

SUCULENT EDITORIAL

**SOM REALISTES:
DEMANAM L'IMPOSSIBLE!**

El rellotge del menjador tocà les dotze i fort i no et moguis, entrà inexorable l'any capicua 1991. Tant com ens agradava el 90, tan senzill ell, tan agradable, tant crisiós... Ara, i no hi podem fer res, som tots un any més vells, més decrepits: ens haurà sortit una altra rua, ens haurà caigut un altra cabell, aquella articulació no es vinclarà tant... Però no volem ser pessimistes. No ho hem de ser! Ja s'encarregarà la realitat de fer-nos tocar de peus a terra i a fer-nos combregar amb moles de molí. Ara per ara, tal com resa el capçal d'aquest **SUCULENT EDITORIAL**, demanarem impossibles i continuarem la línia que s'ha marcat **JUPIRI**: fer les coses per fer-les, seguint la sensacional formulació matemàtica de *Disbarat x Disbarat = JUPIRI* i simplement prendre'ns la realitat com el mirall de plàstic on el món pren la mesura que nosaltres li donam. Ens farem pesats, serem impossibles i intransigents i continuarem amb la nostra curolla (ens sap molt de greu per qui no ho entengui) fins que qualche dia poguem, encara que sigui només per uns instants, gratar el sostre d'allà on comença la felicitat. Recordau-ho:

Som impossibles perquè...

demanam el SOMNI.

JUPIRI.

Una CARTA.

Ha arribat a les nostres mans aquesta carta. Es tracta d'una missiva del passat segle que va remetre un sencer quan feia el servei militar a Madrid on conta que ha après a escriure i fa el comentari de tot el que li succeix. Aquesta carta no és nostra. Ens arribà fotocopiada i no sabem si és de bon de veres o es tracte d'un deliciós exercici de retòrica. Ignoram, també, si ha estat publicada en qualche lloc. Per tant, demanam excusses de no poder citar-ne la procedència. De totes maneres vos en recomanem la lectura. Se'n podem aprendre moltes, de coses.

Ferbero 3 Madrid de 1860

Gerido y olvidable Malsion mea largare que estas 4 rayas males critas quietescrito tea llen encontra andote des frutando de salud a Dios gracias cunta mente con toda tu familia la mia es buena.

Esta sirve para: infestarte que estoy mi bien ajo moda do porque man distinado a la caza del joronel de mi requimiento y me estimo mas aser sistente que aser segundo cabo, encara que me pienso que ya empieza a estar lleno de mi. A casa ayo tro sistente que el estado en Africa: y dise: que los moros, se señala ban y asian cruces al verunes pañol, de covardes este sistente que digo que es un mucchaccho de buenas cortas ma mostrado leer y scribir gratoitamente de balde sin pagar un chabo: y esta carta ase 7 sinos que el mela rapa asada y siempre ase la media risa pero yo cuando lapon go en limpio detras del ago estas vertencias.

paleta pop

Un dia con este sistente Cose y otro que le disen Adulterio que tiene pucho delito y todo son cuerda y poal com un poco masnasemos una como un cuevano, piensa tu que nos fueran todos tres a ver unas cuebas adebaco tierra subterraneeas y no nos varamos campar bien pues que salimos llenos de golpes azules porque por paga hasia fosca porque ya era muy ora baca y empeso a ser pierna daraña y brusca con una aguada y calabrujo que nos uvieron de parar adebaco de unpinar de pinqs que abia bastan tes rebienta sangres y mea perros empero com ibamos al rededor de legar presto porque no uviese un renuevo o un sanquintin porque mi amo ya nos llevaba al ojo nos volvieron a poner en camino para no turbarnos tanto y varamos arribar remocados asta la piel pero una y aceite. Tambien sabras como yo no mas hase dos dias que hamos venido aqui a madrit y no puedo decirte un mote porque no le corrido del todo empero de mi finesira veo muchas casas y adefesios con santos y calumnisas de piedra. Tambien he visto la Reyna de un troso en fuera y albalderos y muchos melitares de tropa todo esto mea justaria mucho y sinos tuviera el servicio mas golpes me aflocaria de volver a la Vila que casi casi ya es la ultima pulga que me pica:

primero no veia ninguna mallorquina de Mallorca pero aora ya veo un hombre que su mujer lo es por pany y por sal.

Hoy me he traído un choborno de la señora de mi amo perque cuando he ido al mercado no he codido comprar chicorias que son como camas rojas que ella jome cada día: es una señora de Mal paraíso y por un roto que le ise en la frente me queria enverjar un cuyaroto por la cabeza todo le ase oyo y siempre giere el balcon de la cuadra enpeso y las puertas empenadas por medio del oraje y sin cuenta una busca par el suelo es capas de restarnos y un sistente sempre a destar mas aparejado para llevar perrucas de la señora que del Quefe.

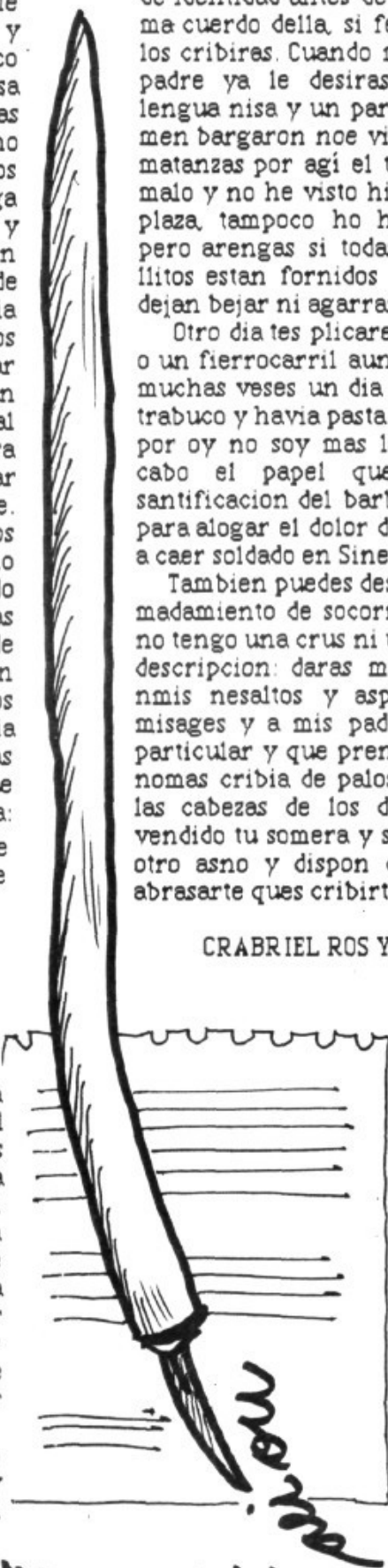
Tambien estoy destrampado, me pienso que es porque me he atepido de monjitas y ya eido tres vueltas por abajo no lo dilates a

toniNayna que no se desfigure que es cosa de identidad antes de irme a colgar sempre ma cuerdo della si festeja al Choric ya me los cribires. Cuando mateis el puerco de mi padre ya le desiras que me envia una lengua nisa y un par de blanquitos: desque men bargaron noe visto ningun cañamo de matanzas por agí el tabaco destaño es muy malo y no he visto hijas de moro en toda la plaza, tampoco ho hay alajas ni muelles pero arengas si todas las noches todos los lilitos estan fornidos de insectos que no te dejan bejar ni agarrar el son.

Otro dia tes plicare que es un carroferril o un fierrocarril aun yo nolo se y ya eido muchas veces un dia se desvocó y casi casi trabuco y havia pasta para aser oco. Sin mas por oy no soy mas largo con esta porque cabo el papel que era un troso de santificacion del barbero que no me sirvio para alogar el dolor de mi cama cuando voy a caer soldado en Sinellas el año pasado.

Tambien puedes desir a mi tia Fransina el madamiento de socorran los pobres que yo no tengo una crus ni un chavo y lo dejo a tu descripcion: daras muchas encomiendas a nmis nesaltos y aspersiones a todos los misages y a mis padres especialmente en particular y que prendan des cribir que yo nomas cribia de palos pero ara ya se para las cabezas de los dedos, me diras si as vendido tu somera y si as comprado halgun otro asno y dispon del que mas quisiera abrasarte ques cribirte.

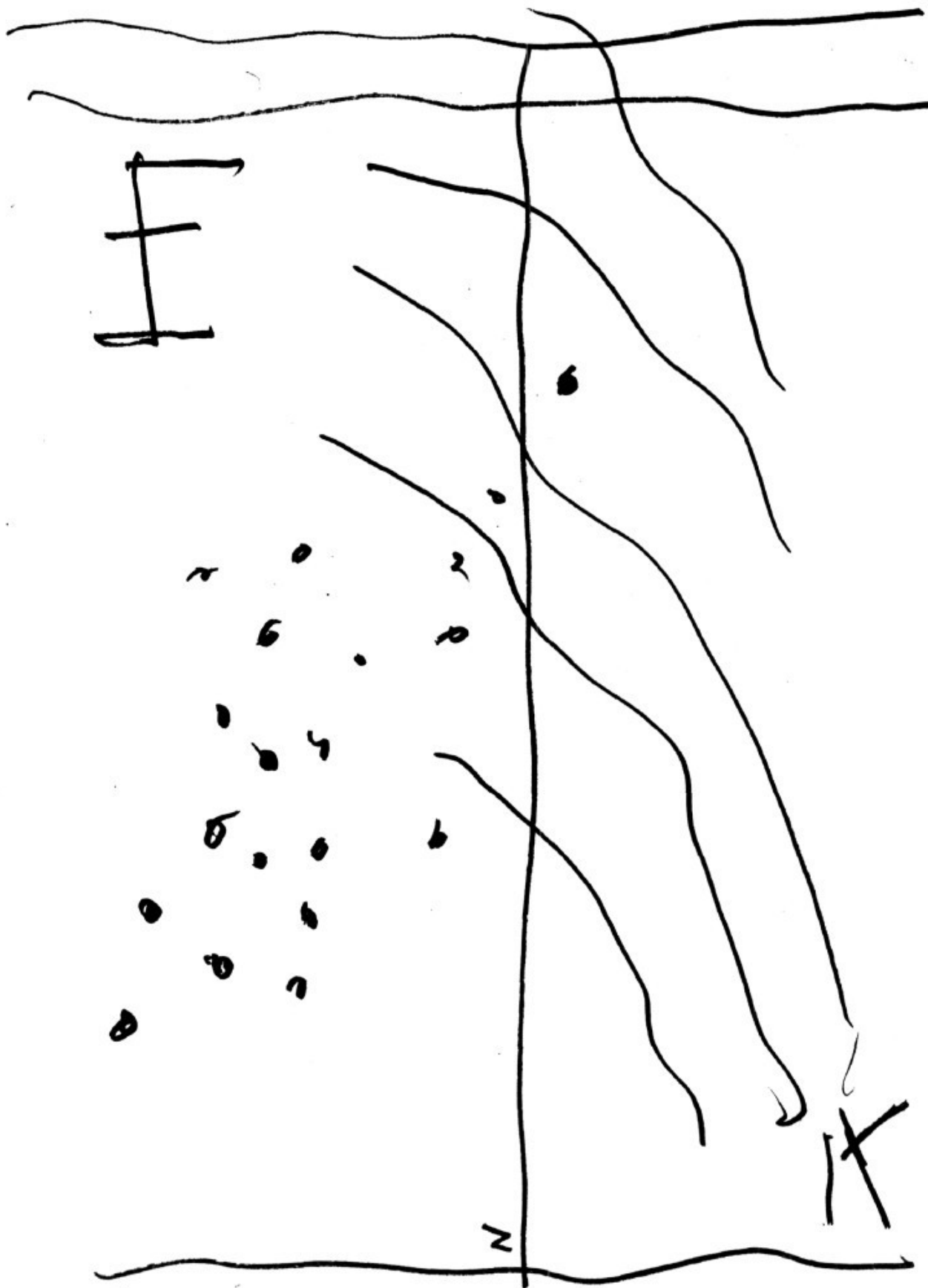
CRABRIEL ROS Y BASTARDO.

Julipiri

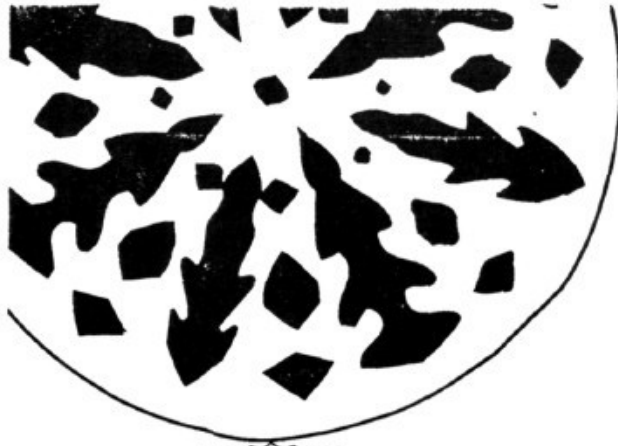
Secció fictícia d' ES SAIG

Dirigeix: Carles Sol.
 Cap de redacció: Albert Siquesi.
 Redacció:
 Magdalena Corason.
 Benet Alegre.
 Gabinet Mèdic de Xafardejos.
 Magdalena Miraquefaj.
 Disseny i Maquetació:
 Cap Nom Informàtica.
 EdR: La Ganyota Edicions.
 Imprimeix: Imp. Sa Carussa.

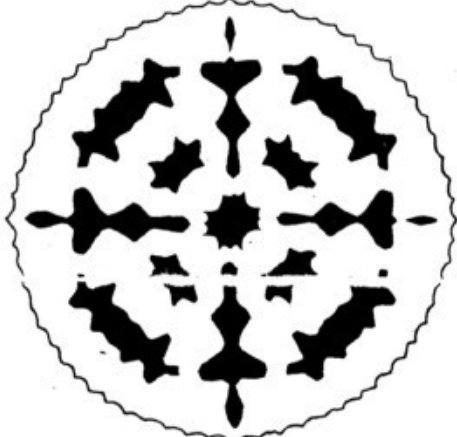

E.K=N. TEMPS DE 1911.

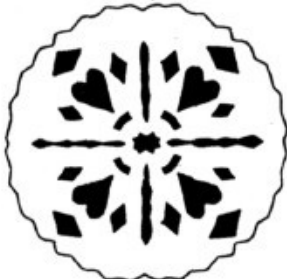
col.leccio TEMPS

BON NADAL I BONES FESTES !

*Que la pau i l'alegria
omplin els vostres cors i
que l'any 1991 ens dugui
la prosperitat i el
benestar que mereix la
nostra Comunitat
Autònoma.*

MOLTS D'ANYS !

GOVERN BALEAR

EL PROBLEMA DE L'AMETLLA

El cultiu de l'ametller a Mallorca es presenta a la prehistòria; és un arbre ben aclimatat a les condicions de la zona irano-mediterrània. La seva utilització és important dins els costums gastronòmics de la nostra cuina. La importància d'aquest arbre va créixer molt a finals del segle passat i a principis d'aquest quan, degut a l'arrasament de les vinyes per la filoxera, se sembraren grans extensions. L'aprofitament de l'ametllerà era global, ja sigui perquè aprofitava terres marginals, ja sigui perquè el seu conreu estava combinat amb la ramaderia; sobretot perquè era un cultiu rendible, bona part de la producció d'ametlles era exportada cap als mercats europeus.

Amb l'arribada del boom turístic a Mallorca hi hagué un trasvassament de població activa del sector primari al turístic, sobretot de gent jove, que ha causat l'envelliment progressiu de la població agrícola. La rendibilitat dels cultius de secà, majoritaris a Mallorca, minva tant per factors interns de tipus estructural com per factors externs d'economies d'escala, millores als cultius o certs tipus de protecció de l'agricultura a d'altres indrets.

El cas de l'ametlla és un exemple clar del que ha passat a la immensa majoria dels cultius de secà; problemes estructurals, com poden ser:

- gran varietat en les classes d'arbres cultivats,
- excessiva parcel·lació de les terres,
- utilització de terres marginals,
- escassa o nul·la mecanització dels cultius,
- llarga cadena d'intermediaris,
- deficient comercialització cap a l'exterior,
- vellesa dels arbres cultivats,
- inadequada política estatal en el sector,
- poca formació tècnica del pagès.

A aquests problemes s'afegeixen els causats des de l'exterior, com és ara:

--aparició de nous productors, com Turquia o els països del nord d'Àfrica, amb costos més baixos de mà d'obra.

--descuidada negociació amb la CEE en aquest camp, que permet l'entrada d'ametlles americanes o turques en millors condicions que les mateixes d'aquí.

--l'afluència massiva d'ametlla californiana, seleccionada genèticament, produïda amb sistemes de cultiu mecanitzats, competint en els tradicionals mercats propis.

--la utilització de tàctiques de "dumping" per part de les autoritats americanes per afavorir l'exportació del seu gra d'ametlla. D'aquí que el preu de l'ametlla està relacionat directament amb la cotització del dòlar als mercats internacionals.

Tots aquests factors han duit el preu de les ametlles a una xifra que fa inviable el sistema de cultiu tradicional.

Aquesta situació comporta l'abandonament d'aquest conreu. El procés és simple:

1. els preus no basten per a la recollida, no ja per a la millora de l'arbrat, la mecanització del conreu o la modernització de l'explotació.
2. la demanda de llenya per a foganyes, la bona qualitat de la d'ametller, posa preu als mateixos arbres, que es venen per estelles, primer els arbres morts i la llenya d'excallar, llavors els arbres més vells i finalment arreu.

Aquests arbres no se substitueixen; la situació no és cap amenaça per a l'economia illenca, perquè el pes relatiu de la part que roman a l'agricultura és ínfim. La desaparició definitiva d'un sistema tradicional, de conrar però també de viure,

que no ha fet poc per la imatge que s'ha venut de Mallorca. Tanmateix no és de més tenir-ne consciència, veure quines mesures s'hauran d'envestir:

-mecanització i racionalització dels sistemes de cultiu.

-creació de societats de comercialització més directa entre els mateixos productors.

-seleccionar i tipificar les classes d'ametllers, per obtenir espècies ben adaptades i productives.

-enllestir polítiques adients de marketing del producte autòcton; com per exemple l'existència d'una sola empresa a Califòrnia, que comercialitza la major part de la producció (com sis vegades l'espanyola) i garanteix els preus i subministre a qualsevol

lloc del món.

-presionar les autoritats per a obtenir condicions d'igualtat en la competència amb les ametlles americanes.

-estimular, entretant, el nostre mercat i el consum de la pròpia producció, tradicionalment utilitzada quasi en tota classe de reposteria i apta per consumit abans, en i després de qualsevol menjada.

Manca voluntat de fer-hi feina de part de les autoritats i dels propis pagesos; tot sol no s'arreglarà.

(Article manllevat als bons amics de "MEL I SUCRE")

FOTO ANTIGA

Aquesta foto correspon a la inauguració de la capella del convent de ca ses monges. Ens ha estat cedida per Pep Balaguer.

ESPORTS

FUTBOL

Aquest darrer mes de desembre, pel que fa al futbol de regional, no podia acabar millor, ja que de dotze punts disputats l'Algaida n'ha aconseguit onze; això fa que la recuperació a la classificació sigui un fet i que les expectatives de cara a fer un bon paper tornen esser les mateixes de quan es començà la temporada.

Ferriolense-Algaida 2-4
 Algaida-P. de Calvià 3-0
 Algaida-Puigpunyent 2-0
 Algaida-Pla de na Tesa 2-1
 Valldemossa-Algaida 1-1
 Algaida-S. Maria 1-0

L'equip de juvenils ha aconseguit tenir un ritme de regularitat encara que no de partits degut al calendari del campionat:

Ses Salines-Algaida 2-0
 Algaida-Sant Marçal 2-1
 Campanet-Algaida 1-1
 Algaida-Santanyí 0-2

Digne de comentar és la convocatòria per al primer equip de dos jugadors de l'equip juvenil pels partits dels grans. Malgrat la reduïda plantilla dels joves, és bona senya que els juvenils sàpiguen que l'Algaida té un equip a regional on podran continuar jugant a futbol quan acabin de juvenils per l'edat.

Benjamins:

Algaida-Consell 3-3
 Lloseta-Algaida 8-0
 Algaida-Poblense 0-2

Els més petits continuen la seva competició intentant formar un bon planter i donant rodatge a tots aquells nins que volen practicar el futbol.

Veterans:

Acabada la primera volta de la competició, els veterans de l'Auto-escola varen fer sis punts els primers quatre partits; idò això és lo que pot passar a la segona part de la lliga ja que a tots els partits s'ha puntuat:

A.Levante-Bayer 1-0
 R.Amagat-A.Levante 0-0
 A.Levante-Topos 1-1

BASQUET

Els resultats dels partits de bàsquet que l'equip de Ca n'Esteve ha aconseguit al torneig

d'empreses han estat els següents:

Brilliosa-Ca n'Esteve 60-41
 Ca n'Esteve-S.Canet 42-52
 Bar Unió-Ca n'Esteve 41-38

Com podeu veure, les actuacions es compten per derrotes, però això no desanima els joves components de l'equip que ja esperaven pagar la falta d'experiència en una temporada que suposa l'inici de l'esport de la cistella al nostre poble.

Per les festes de Nadal es va disputar un partit amistós, el dia de Sant Esteve, contra l'equip B de Porreres. L'equip algaidí va guanyar per 60-36, amb gran satisfacció dels nombrosos aficionats que varen presenciar el partit i sobretot de n'Esteve des

Aquests són els integrants de l'equip de bàsquet de Ca n'Esteve.

JEROGLIFIC O EMBULL DEMOCRATIC

Vos servesc un trencaclosques,
un jeroglífic o embull
que fa que es cap prengui es bull;
si desembullar-lo vull,
enlloc d'esmolar, faig osques.

Si teniu bona mollera
el desxifrareu dejorn.
A mi ja tot me va entorn,
em crema es front com un forn.
Ell m'ha tret de polleguera!

Ni formada tenc imatge,
sols no he posat llevat,
i me trob tan apurat
que ja estic mig emprenyat
de no fixar es personatge.

Es de sa part esquerrana,
diuen, i bon esquerrà.
Es meu cervell és un pa.
¿Sabeu que no sol salar
cap missa dominicana?

Sol fer feina sense estufes
i sua més que una gerra,
al P.S.M s'aferra
i tot lo que sa gent xerra
són ensaïmades amb trufes.

Crec que he perdut sa xaveta
sense treure'n aguller;
es rollet és que també
fa propaganda d'A.P.
amb sa seva furgoneta.

Nacionalista, era;
encara, potser, segueix,
un medalla mereix
segons sa gent; me pareix
que sa dona és forastera.

Es català, sense farsa
normalitza es seu partit;
però ell creix més d'un dit
quan guanya el Real Madrid
o també quan perd el Barça.

Una panada florida
sembla que tenc per instint,
i com me passa sovint
em qued dins un laberint
sense trobar cap sortida.

Hi ha una forma didàctica
que sol servir per tothom:
t'atures, i no saps com
es cervell te diu es nom
que té una cama ciàtica.

Aleshores, es pastissos
que amb un poc de bona llet
i sal emprada he retret,
juraria que heu desfet
fora rissar molt es rissos...

LLORENÇ ANTICH

ESPORTS

bar que és el que més
empeny i anima els ju-
gadors.

ESCACCS

Dissortadament i amb
la desil.lusió dels com-
ponents de l'equip d'es-
cacs d'Algaida, a la
promoció de descens es

va perdre la categoria de
1ª on jugava el nostre
equip.

De totes maneres,
els integrants del club
no pleguen, sinó que ja
continuen jugant i prepa-
rant-se per retornar a
la categoria perduda; i

lo més important és el
seu interès per fomentar
l'esport-ciència entre
tots els algaidins i aglu-
tinar-los dins un grup
d'amics que disfruten
amb el tauler.

JOAN TROBAT

ES CARRER BEN NET

- Bon dia.
- Bon dia. Que has passat bones festes?
- Com sempre, que vols que et digui? Massa menjua, massa sarau, massa de tot. Me cansen.
- I ara que dius? Amb lo "guapes" que són aquestes festes! Que anares a Matines?
- Sí. Veus, ses Matines sí que van ser guapes.
- Un poc massa llargues. Quan acabaren ja no vaig tenir ni ganes d'anar a menjar xocolata amb ensaïmades.
- Mira que a vegades arribes a ser exagerada, fieta.
- Jo? Mira qui xerra?
- Escolta jo no exager, simplement som realista.
- A jo lo que també me va agradar van ser ses corals. Bé, m'en vaig que he deixat ca nostra obert i no hi ha ningú.
- Idò ves viva. No tens es cap bé. Amb tots aquests robatoris i "atracos" que hi ha! Jo me pensava que domés passava a ses pel.lícules que robassin en es bancs.
- Ja ho veus idò. Bé, me'n vaig.
- Quin desastre!
- I ara?
- Res
- Com que res?
- Aquesta que ara se'n va, que es dia menos pensat no hi trobarà res dins ca seva.
- I això?
- Que sempre deixa empès o amb sa clau en es pany.
- Que no se n'ha enterat que hi ha robatoris i atracaments a mà armada?
- Sí, però va molt confiada. És una llàstima que ja no poguem deixar sa clau en es pany.
- I ja no domés és això. A moltes cases per poder-hi entrar has de tocar es timbre perquè tenen ben embarrat. S'ha acabat entrar a ses cases amb un simple "Ave Maria Puríssima".
- Ja ho dic jo, un desastre. No sé on arribarem. Te va agradar es dinar?
- Quin dinar, es de Nadal?
- No fotre, es de sa tercera edat.
- NO hi vaig anar.
- Lo que te perderes. Va ser bo de tot, hi havia una gentada i una bona taula presidencial amb autoritats.
- Segur que hi van anar convidats.
- És clar, què vols? Jo trob que està molt bé.
- Idò jo no, què vol dir? Qina manera de tudar es duros! Ses subvencions són per qualque cosa més que per convidar ses autoritats.
- Sempre estar bé quedar bé.
- Romanços
- Ets una mal sofrida, no hi ha qui t'aguanti.
- Pentura tens raó. Hauria de fer com es meu homo que quan arriba a ca nostra a les tantes de sa nit, després d'haver vist es canal + a sa taverna, no en té gens de mal sofridura, està més content que un pasco.
- Brutors!
- Ja ho pots ben dir; però que hi farem! Que t'han duit moltes coses els Reis?
- Ara és hora de Reis.
- A jo m'han duit una granera nova. Aquests Reis les se saben totes. !No estaria malament que en demanassis una per tu per l'any qui ve!

UNA XERRADETA... (acabament)

com que m'havien fermat per damunt les botes, així com vaig poder les me vaig treure i, descalça, vaig anar fins on hi havia en Francisco que ja s'havia tret un ganivetet i es tallava les seves lligadures; llavors va tallar les meves i les del delegat. En Francisco va quedar abaix per desfermar els altres i en Miquel i jo vam tocar l'alarma i pujàrem escapats, però ens trobàrem la porta tancada i ens posàrem a cridar i a pegar cops fins que Na Barrereta ens va sentir i va anar a cercar un home i ens obriren.

Va venir tot d'una la Guàrdia Civil?

No ho puc precisar, no record el temps que va transcórrer entre que sortírem i vengueren els de la Guàrdia Civil. Només record que entre que vaig entrar al Banc i ens obriren la porta van transcórrer vint minuts.

En Miquel, el delegat, va telefonar a Ciutat i llavors vengueren els civils, la policia de Palma i representants del Banc de Crèdit. Ens van fer quedar. Duien àlbums de fotos dels fitxats perquè miràssim d'identificar-los. Jo, la veritat, no vaig ser capaç, no devien estar fitxats. Tots me pareixien el mateix. Llavors també va venir el metge i la infermera per curar les ferides que tenien alguns i per donar tranquilitzants.

Quin aspecte tenien els atracadors?

Ben arreglats, mostatxins, magrets, ulleres de sol. Hi ha molta gent que diu que els va veure que es passejaven pel poble abans de l'atracament i quan se fugaven. Si fins i tot ja havien anat al Banc a demanar canvi per estudiar la situació.

Vàreu haver d'anar a declarar?

Sí, és clar. L'horabaixa anàrem per torns al Quarter. Jo m'havia fixat com era el que m'havia vingut a cercar: magret, mostatxet i que duia la pistola, i els ho vaig contar.

Ja t'ha fuit, l'espant?

Al cap de dos dies vaig tornar al Crèdit perquè no volia quedar-me amb la imatge d'aquells allargats dins el Banc. També m'ha anat molt bé per espassar-me els nirvis contar-ho a la gent. Encara ara me fix amb tots els homes magres que duen mostatxets. De tant de fixar-m'hi ja m'ha fuit la imatge, la tenc embullada.

S'han portat bé els del Banc?

Sí, ens han fet molt de cas i ara, per Nadal, ens han regalat a tots una panera de Nadal de dos pisos.

Moltes gràcies per la teva amabilitat. Esperem que no es torni a repetir l'experiència. Molts d'anys i venturós any nou.

JERONIA CAÑELLAS
A. M. MULET

Solucions als mots encreuats: Horitzontals: 1. Ses Escoles. 2. alumel. ona. 3. tudar. abat. 4. adanap. oma. 5. niràs. òton. 6. iric. ivori. 7. C. sia. amac. 8. S. omirid. 9. vol. occeix. 10. alis. massó.

Verticals: 1. satànic. va. 2. eludir. sol. 3. sudaris. LI. 4. emanació. S. 5. seràs. amo. 6. Cl. P. I. ICM. 7. O. a. avarca. 8. lobotomies. 9. enamoradís. 10. satànic. xo.

UNA XERRADETA AMB...

ANTÒNIA Vidal

N'Antònia Vidal Adrover va néixer a Montuïri ara fa 37 anys a Can Manxes i es va casar amb en Toni "Tele" fa vuit anys. Tenen una nina de 6 anys. N'Antònia és notícia aquest mes perquè va ser una de les víctimes de l'atracament al Banc de Crèdit Balear.

Explica'ns un poc com van passar els fets.

Era el dimarts dematí, faltava un quart per les dotze i com que a La Caixa hi havia molta gent me'n vaig anar al Crèdit. No hi havia ningú quan vaig entrar. Va sonar el telèfon i vaig pensar: ara vendrà qualcú. Va pujar un jove ben plantós; pareixia un inspector o un d'aquests tècnics que arreglen màquines. Va treure la pistola i em va fer baixar.

Creus que era de veritat, la pistola?

Ben de veres. Més tard me'n mostraren una els guàrdies civils i era ben igual.

Te degueses espantar molt...

Me vaig pensar que només baixava dos escalons i pensau que n'hi ha molts. Sense adonar-me'n, quan davallava l'escala vaig treure la cartera i la vaig donar a aquell jove que em va dir que no volia els meus doblers i continuà dient que si guardava silenci no em farien res.

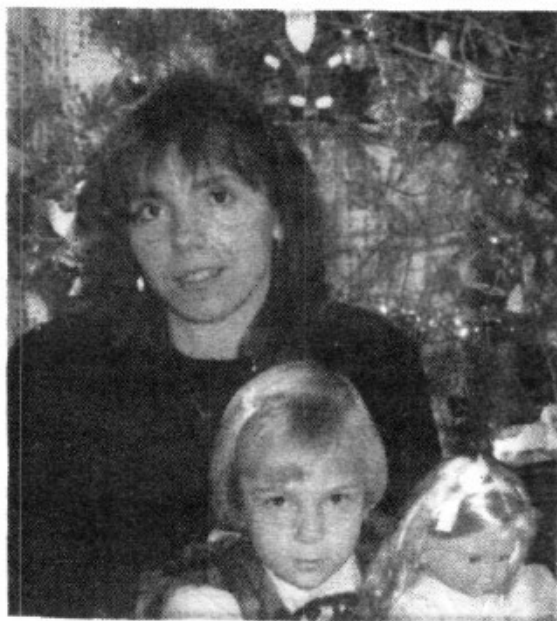
Quan més me vaig espantar va ser quan vaig veure els altres tres allargats dins el bany: el delegat, en Miquel, un home major, en Cànoves, i madò Jerònia de Sa Cova; i en Francisco, un empleat, dret davant sa caixa. En Cànoves gemegava i un dels atracadors va dir: "Como no se calle, dispárale".

Llavors me varen dir que m'allargàs enterra, les cames me van flaquejar. Me fermaren les mans i els peus i em taparen la boca.

Quina sensació tenies?

Tenia una rabiada, molta por i una sensació d'impotència. Pensava que com que no anaven gens tapats en acabar ens matarien a tots perquè no els delatàssim.

Quan me fermaven es va obrir la caixa; els lladres ja tenien el maletí preparat, van arrebregar tots els doblers, menuts i tot, fermaren de

pressa en Francisco i partiren escapats.

Quan els atracadors se'n van haver anat, què féreu?

Jo feia moviments per veure si me podia desfermar. Me va patinar la cinta de la boca i així em vaig poder comunicar amb els altres. Llavors

(Segueix a la plana anterior)